

Alexandr Alexandrovič Aljechin

narozen: 31. října 1892 v Moskvě, Ruské impérium

zemřel : 24. března 1946 v Estoril, Portugalsko

Ocenění: šachový velmistr

mistr světa v šachu 1927- 1935, 1937-1946

Aljechin se narodil 31.října 1892 v Moskvě v rodině dávného šlechtice. Šachy začal hrát v sedmi letech se svým starším bratrem Alexejem. Od desíti let se začal věnovat i vážným partiím. Roku 1909 se v Petrohradu konal Kongres na paměť Čigorina. První cenu hlavního turnaje si rozdělili Lasker a Rubinstein, ale ve vedlejším turnaji doslova zazařil Aljechin, když vyhrál jako nejmladší účastník!

Když Aljechin během začátku války spolu s několika dalšími šachisty na cestě vlakem vystoupil v Rastadtu, obklopili je nepřátelští vojáci a prohledali jim zavazadla. S velkým uspokojením našli pár partiíků a prohlásili je za šifry používané špióny. V ten moment byla skupinka šachistů považována za potencionální nepřátele Německa a byla nucena strávit noc ve vězení. Jedna noc se však proměnila v několik týdnů.

Vrátil se zpět do své rodné vlasti. Ani zde to však neměl jednoduché, přestože již válka skončila. I když se stal členem komunistické strany, byl zatčen a odsouzen k trestu smrti zastřelením. Je obrovské štěstí, že byl rozsudek jen několik málo hodin před popravou odvolán.

Aljechin se potřeboval dostat na mezinárodní turnaje. Problémem však byly ruské úřady. Alexandr se oženil s Annou Lisollette Roueggovou, která dostala povolení vycestovat. Aljechin s ní odjel a do Ruska se už nikdy nevrátil. Nejprve žil v Berlíně, nakonec se však usadil v Paříži. Svým „únikem“ si Aljechin Rusko zneprátelil a později se tato situace ještě vyhorčila.

Roku 1925 se Aljechin zúčastnil velmi silného turnaje v Baden-Badenu a ten vyhrál. Jeho triumf udělal ohromný dojem na celý šachový svět.

V roce 1927 nastoupil Aljechin v Buenos Aires na svůj životní zápas o mistra světa. Předpokládalo se, že bude Capablancou snadno poražen. Capablancovou smůlou bylo, že tomu sám uvěřil a na zápas se dostatečně nepřipravil. A tak Aljechin překvapivě poráží v Buenos Aires Capablancu 6:3 (při rekordních 25 remízách) a stává se mistrem světa. Zápas byl střetnutím dvou šachových gigantů a v dějinách královské hry zaujímá zvláštní místo pro jeho neobyčejnou úpornost, nervnost a psychické i fyzické vypětí, kdy si oba účastníci sáhli na dno svých sil, do té doby rekordní zápasovou délku (dva měsíce), množství vysoce kvalitních partií i pro tragické chyby, které nakonec určily vítěze.

Od té doby byl na šachové vítězné vlně. O jeho síle svědčí i to, že dvakrát získal titul mistra světa. Patří mu i tři prvenství – stal se prvním mistrem světa, který pocházel ze SSSR, jako první poražený mistr světa v historii se vrátil na šachový trůn a jako zatím jediný si udržel titul mistra světa až do své smrti.

Zemřel 24. března 1946 v estorilském hotelovém pokoji během přípravy na zápas světového šampionátu proti Botvinnikovi. Okolnosti úmrtí jsou předmětem debaty. Běžně se za příčinu uváděl infarkt myokardu. Svědek přítomný pitvě ovšem zaslal do časopisu *Chess Life* dopis, v němž sdělil, že u šachisty došlo k obstrukci průdušnice po vdechnutí mechanicky nezpracovaného sousta masa a udušení. Jiné spekulace také uváděly, že byl zabit francouzským „komandem smrti“. Několik let po smrti syn Alexandr Aljechin mladší uvedl, že „na jeho otce dosáhly ruce Moskvy“.

Šachová historka

Studenec zažil opravdovou senzaci. Na pozvání přijel mistr šachu pan Opočenský, sehrál simultánku. Když to mělo úspěch, na další termín přijal pozvání tehdejší mistr světa v šachu Alexandr Alexandrovič Aljechin, který v této době žil v Praze. Zatímco Opočenského se podařilo v simultánce dvěma hráčům porazit, nad Aljechinem nevítežil nikdo. Tito dva šachoví mistři tolik nadchli studenecké mariášníky pro tuto hru, že na nějaký čas karty odložili a věnovali svůj čas šachům. Když je nadšení opustilo, vrátili se ke kartám.